

Sygn. akt: IV C 445/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 grudnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział IV Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Sobkowicz

Protokolant: sekretarz sądowy - Dorota Wołowicz

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2016r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółka jawna D. D., P. W. w W.

przeciwko T. D.

o zwolnienie spod egzekucji

I. zwalnia spod egzekucji maszynę do drenażu powierzchniowego (...) zajęta w dniu 26 lutego 2013r. przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w sprawie egzekucyjnej z wniosku T. D. Km (...);

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od powódki (...) Spółka Jawna D. D., P. W. w W. na rzecz pozwanego T. D. kwotę 3.371 zł 57 gr. (trzy tysiące trzysta siedemdziesiąt jeden złotych pięćdziesiąt siedem groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania w sprawie.

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka jawna D. D., P. W. ostatecznie wniosła o zwolnienie od egzekucji rzeczy zajętych na posesji dłużnika (...) Sp. j. zajętych przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w dniu 26 lutego 2013r. w sprawie egzekucyjnej (...) wszczętej z wniosku pozwanego T. D. przeciwko spółce (...) Sp. j. tj:

1. (...) z oprzyrządowaniem laserowym z przyczepą do żwiru (...) rok produkcji 2006 nr seryjny (...) o wartości 69.173 zł 26 gr;
2. Ciągnika rolniczego (...) (...) rok produkcji 1999 nr VIN (...) o numerze rejestracyjnym (...) o wartości 59.163 zł;
3. Piaskarki (...) model (...) rok produkcji 2004 nr identyfikacyjny (...) o wartości 23.189 zł 19gr.;
4. Ładowarki (...) (...) model (...) rok produkcji 2006 nr identyfikacyjny (...) o wartości 24.312 zł 18 gr.;
5. Deszczowni szpulowej (...) (...) rok produkcji 2006 nr identyfikacyjny (...) o wartości 19.413 zł 09 gr.;
6. Deszczowni szpulowej (...) (...) rok produkcji 2006 nr identyfikacyjny (...) o wartości 19.413 zł 09 gr.;
7. Deszczowni szpulowej (...) (...) model (...) rok produkcji 2007 nr identyfikacyjny (...) o wartości 18.597 zł 60 gr.;
8. (...) maszyny do drenażu powierzchniowego o wartości 51.660 zł;

9. Wału (...) rok produkcji 2006 nr identyfikacyjny (...) o wartości 5.496 zł 87 gr.;
10. Piaskarki wyrób własny rok produkcji 2008 o wartości 17.275 zł 35 gr.;
11. Maszyny do uprawy gleby (...) rok produkcji 2004 nr identyfikacyjny (...) o wartości 26.452 zł 38 gr.;
12. Odkurzacza do trawy (...) rok produkcji 2008 nr identyfikacyjny (...) o wartości 99.925 zł 20 gr.

oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany T. D. wniósł o odrzucenie pozwu, bądź oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 13 marca 2012r. Sąd Okręgowy w Warszawie XVI Wydział Gospodarczy zasądził od (...) na rzecz T. D. kwotę 255.642 zł 47gr wraz z ustawowymi odsetkami. Na skutek apelacji spółki (...) Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny wyrokiem z dnia 12 lutego 2013r. obniżył zasądzoną kwotę do kwoty 227.666 zł wraz z odsetkami. Na skutek wniosku T. D. postanowieniem z dnia 20 lutego 2013r. Sąd Okręgowy w Warszawie nadał wyrokowi klauzulę wykonalności (wyrok k.158-160)

T. D. na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 13 marca 2012r. w sprawie XVI GC 497/08 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 marca 2013r. w sprawie IACa 1379/12 i postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 lutego 2013r. w sprawie IACa 1379/12 złożył wniosek do komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi (...).j w W.. W dniu 25 lutego 2013r. komornik zwrócił się do (...) do udzielenia wyjaśnień przez wskazanie jakie mienie ruchome posiada, wskazanie miejsca, w którym znajduje się mienie ruchome, wskazanie nieruchomości jakie posiada, wskazania wierzytelności i innych prawa majątkowych, wskazanie banku w którym posiada rachunek bankowy i numerów rachunków. W dniu 26 lutego 2013r. komornik dokonał zajęcia ruchomości i o tym zajęciu powiadomił dłużnika pismem z dnia 27 lutego 2013r.

Pismem z dnia 12 marca 2013r. spółka (...) poinformowała komornika, że część zajętych ruchomości stanowi własność powodowej spółki. Pismem z dnia 26 marca 2013r. komornik powiadomił powodową spółkę o tym fakcie i pouczył, że może w drodze powództwa żądać zwolnienia zajętego przedmiotu spod egzekucji. Pismo to powodowa spółka odebrała w dniu 4 kwietnia 2013r. Pismem z dnia 12 kwietnia 2013r. powódka wniosła o zwolnienie spod egzekucji zajętych maszyn, podając, że jest właścicielem ciągnika rolniczego (...) (...) rok produkcji 1999 nr VIN (...) o numerze rejestracyjnym (...), piaskarki (...) model (...) rok produkcji 2004 nr identyfikacyjny (...), ładowarki (...) (...) model (...) rok produkcji 2006 nr identyfikacyjny (...), deszczowni szpulowej (...) (...) rok produkcji 2006 nr identyfikacyjny (...), deszczowni szpulowej (...) (...) model (...) rok produkcji 2007 nr identyfikacyjny (...), deszczowni szpulowej (...) (...) model (...) rok produkcji 2007 nr identyfikacyjny (...), (...) maszyny do drenażu powierzchniowego, wału (...) rok produkcji 2006 nr identyfikacyjny (...), piaskarki wyrób własny rok produkcji 2008, maszyny do uprawy gleby (...) rok produkcji 2004 nr identyfikacyjny (...), odkurzacza do trawy (...) rok produkcji 2008 nr identyfikacyjny (...). Odnośnie (...) z oprzyrządowaniem laserowym z przyczepą do żwiru (...) rok produkcji 2006 nr seryjny (...). Powódka podała, że jest korzystającym z tego przedmiotu na mocy umowy leasingu zawartej z firmą (...) z dnia 21 grudnia 2012r. Powódka złożyła umowę leasingu ze spółką (...) oraz faktury nabycia przedmiotowych pozostałych ruchomości od spółki (...) w dniach 7 lutego 2013r. i 31 grudnia 2012r. oraz jedną dotyczącą (...) maszyny do drenażu powierzchniowego z dnia 24 sierpnia 2004r. Pismo to wpłynęło do Komornika w dniu 18 kwietnia 2013r. Za sprzedane sprzęty w dniu 7 lutego 2013r. powódka miała dokonać przelewu na konto spółki (...) w dniu 8 maja 2013r. a za sprzedane w dniu 31 grudnia 2012r do 31 marca 2013r. W dniu 27 marca 2013r. powodowa spółka dokonała przelewów za nabyte ruchomości (k.285-286).

Spółka (...) ma wielu wierzycieli. Komornik prowadząc postępowanie egzekucyjne zajmował wierzycielności należne spółce (...). (...) Bank poinformował komornika o przeszkodzie do zajęcia rachunku bankowego ponieważ na rachunkach spółki (...) wystąpił zbieg egzekucji i podał numery i komorników spraw egzekucyjnych. Również bank (...) powiadomił komornika, że do rachunku spółki (...) nastąpił zbieg egzekucji i rachunek wskazuje saldo niewystarczające na pokrycie wszystkich zajęć. Podczas trwania egzekucji wyegzekwowano i przekazano pozwanemu kwotę 120 zł (k.1, k.9, k.30-31, k. 93-94, k.162, k.171, k.191-194, k.196-198, k.205-214 z akt Km (...), oraz k.20-21 k.22-27, k.28-30, k.48, k.49, k.58-62, k.63-64, k.478, k.479-492, k.503-505, k.509-511, 514-516, k.517).

Maszyny należące do powodowej spółki oraz do spółki (...) znajdują się na tej samej posesji w miejscowości C.. Wspólnik powodowej spółki i wspólnik spółki (...) to rodzeni bracia. M. W. był prokurentem w powodowej spółce od 2011 lub 2012r., i przestał nim być w 2016r., a w latach 2001 i 2008 był jej współwłaścicielem, (przesłuchanie wspólnika powodowej spółki k.453 i k.567, zeznania świadka M. W. k. 466, zeznania świadka M. D. (1) k.467).

Spółka (...) ma jeszcze innych wierzycieli (przesłuchanie pozwanego k.465-466 i akta komornicze).

Maszyny, które powodowa spółka kupiła od spółki (...) były wycenione przez rzeczoznawcę i powodowa spółka zakupiła je po cenie rynkowej (zeznania świadka M. W. k.467).

Przy zajęciu ruchomości w miejscowości C. był obecny M. D. (1) i pracownik spółki (...) (zeznania świadka M. D. (2) k.468, protokół zajęcia ruchomości k.22).

Spółka (...) nie miała zgłoszonego rachunku bankowego o numerze (...), (...) jako rachunku związanego z prowadzoną działalnością (pismo naczelnika Urzędu Skarbowego W. (...))k.530).

Ruchomości w postaci: ciągnika rolniczego (...) (...) rok produkcji 1999 nr VIN (...) o numerze rejestracyjnym (...), piaskarki (...) model (...) rok produkcji 2004 nr identyfikacyjny (...), ładowarki (...) (...) model (...) rok produkcji 2006 nr identyfikacyjny (...), deszczowni szpulowej (...) (...) rok produkcji 2006 nr identyfikacyjny (...), deszczowni szpulowej (...) (...) rok produkcji 2006 nr identyfikacyjny (...), deszczowni szpulowej (...) (...) model (...) rok produkcji 2007 nr identyfikacyjny (...), maszyny do drenażu powierzchniowego (...), wału (...) rok produkcji 2006 nr identyfikacyjny (...), piaskarki wyrób własny rok produkcji 2008, maszyny do uprawy gleby (...) rok produkcji 2004 nr identyfikacyjny (...) oraz odkurzacza do trawy (...) rok produkcji 2008 nr identyfikacyjny (...) nadal znajdują się na nieruchomości w miejscowości C. i są zajęte przez komornika. Od 4 lat powodowa spółka nie ma wspólnych działań ze spółką (...).

Ładowarka (...) została skradziona w 2013r. z ul. (...) i był ten fakt zgłoszony na policję, ale policja umorzyła postępowanie z powodu braku winnych i ładowarka się nie odnalazła. Część maszyn zajętych przez komornika jest używana w miesiącach marzec-kwiecień przez powodową spółkę. Rachunek na który miały być wpłacone pieniądze za zakupione maszyny wskazał powodowej spółce (...) (przesłuchanie wspólnika powodowej spółki k.567-568).

Spółka (...) i powodowa spółka mają siedzibą w W. przy ul. (...) lok. (...) (odpisy z KRS k.223-228).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest częściowo uzasadnione.

Powódka wnosi o zwolnienie spod egzekucji maszyn i sprzętów zajętych przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w sprawie prowadzonej z wniosku pozwanego jako wierzyciela przeciwko spółce (...) podnosząc, że ruchomość opisana jako mastenbroek (...) z oprzyrządowaniem laserowym z przyczepą do żwiru (...) rok produkcji 2006 nr seryjny (...) stanowią własność spółki (...) sp. z o.o. w W., a powódka ma jedynie prawo do korzystania z niej na podstawie umowy leasingu, zaś pozostałe ruchomości stanowią jej własność, gdyż zakupiła te sprzęty od spółki (...).

Pozwany wnosi o odrzucenie pozwu, bądź oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wnosząc o odrzucenie pozwu pozwany podnosi, że powódka faktyczną wiedzę o zajęciu ruchomości uzyskała znacznie wcześniej niż na podstawie formalnego zawiadomienia przez organ egzekucyjny, gdyż wspólnik spółki (...) był w przeszłości wspólnikiem i prokurentem powódki, jest bratem P. W. z powodowej spółki, działalność obu spółek jest wykonywana pod tym samym adresem i M. W. miał wiedzę o dokonaniu zajęcia w dniu zajęcia i jako prokurent powodowej spółki przeniósł tę wiedzę na powódkę, dlatego pozew został wniesiony po upływie terminu z art. 841 § 3 k.p.c.

W zakresie żądania oddalenia powództwa pozwany podnosi, że co do przedmiotu wymienionego w pkt 1.1. pozwu powódka nie jest legitymowana gdyż jest on własnością spółki (...) sp. z o.o. w W., zaś w zakresie pozostałych rzeczy ruchomych nabytych przez powódkę od dłużnika spółki (...) podnosi, że sprzedaż przedmiotowych rzeczy była pozorna i z pokrzywdzeniem pozwanego jako wierzyciela ponieważ dłużnik pozwanego próbując ochronić swój majątek przed egzekucją dokonał rozporządzenia rzeczą, dokonane umowy sprzedaży nie zostały rozliczone a cena sprzedaży nie została uiszczona, gdyż przelew nastąpił na niewidomo czyje konto, ponieważ nie na konto wskazane w fakturach, wspólnicy powódki i spółki (...) są powiązani rodzinnie i handlowo. Ponadto pozwany podniósł, zarzut na podstawie art. 531 § 1 k.c. w zw. z art. 527 k.c. że dłużnik stał się niewypłacalny lub pogłębił swoją niewypłacalność i egzekucja nie przynosi rezultatu, a powódka nabyła rzeczy od dłużnika pozwanego w celu ukrycia majątku dłużnika przed pozwanym i innymi wierzycielami, gdyż spółka (...) ma wielu wierzycieli

W pierwszej kolejności należy rozpoznać zgłoszony przez pozwanego zarzut przekroczenia przez powódkę terminu wynikającego z art. 841 § 3 k.p.c.

Zgodnie z art. 841 § 3 k.p.c. powództwo interwencyjne można wnieść w terminie miesiąca od dnia dowiedzenia się o naruszeniu prawa, chyba że inny termin jest przewidziany w przepisach odrębnych.

Na gruncie rozpoznawanej sprawy nie występuje inny termin przewidziany w odrębnych przepisach.

Jak wynika z dokumentów zgromadzonych w sprawie oraz aktach sprawy egzekucyjnej pismem z dnia 26 marca 2013r. komornik powiadomił powodową spółkę o tym, że według informacji spółki (...) zajęte w dniu 26 lutego 2013r. przedmiotowe ruchomości należą do powodowej spółki i pouczył, że może w drodze powództwa żądać zwolnienia zajętego przedmiotu spod egzekucji. Pismo to powodowa spółka odebrała w dniu 4 kwietnia 2013r. Powódka pismem z dnia 12 kwietnia 2013r., które wpłynęło do komornika w dniu 18 kwietnia 2013r. wezwała do zwolnienia zajętych ruchomości spod egzekucji.

Powództwo zostało wytoczone w dniu 30 kwietnia 2013 r., o czym świadczy data stempla pocztowego na kopercie (k. 66).

Pozwany podnosi, że faktycznie o zajęciu ruchomości powódka otrzymała informację znacznie wcześniej niż na podstawie formalnego zawiadomienia przez organ egzekucyjny, gdyż wspólnik spółki (...) był w przeszłości wspólnikiem i prokurentem powódki, jest bratem P. W. z powodowej spółki, działalność obu spółek jest wykonywana pod tym samym adresem i M. W. miał wiedzę o dokonaniu zajęcia w dniu zajęcia i jako prokurent powodowej spółki przeniósł tę wiedzę na powódkę.

Istotnie M. W. i P. W. to rodzeni bracia, M. W. był wspólnikiem i prokurentem w powodowej spółce, spółki mają jedną siedzibę przy ul. (...) lok. (...) w W. i powódka zapewne z tych powodów wcześniej wiedziała o zajęciu przedmiotowych ruchomości w miejscowości C., jednakże zdaniem Sądu pozwany w żaden sposób nie wykazał, że tak było i w jakiej dacie powódka dowiedziała się o zajęciu ruchomości przez komornika.

Mając te okoliczności na uwadze w ocenie Sądu należało przyjąć, że w dacie 4 kwietnia 2013 r. to jest w dacie odebrania zawiadomienia o zajętych ruchomościach powódka posiadała rzeczywistą (faktyczną) wiedzę o naruszeniu jej prawa.

Zatem, wytoczenie powództwa w dniu 30 kwietnia 2013 r. oznacza, że miesięczny termin z art. 841 § 3 k.p.c. został przez powodową spółkę dochowany (art. 112 k.c.).

A zatem zarzut pozwanego o przekroczeniu miesięcznego terminu wynikającego z art. 841 § 3 k.p.c. nie zasługuje na uwzględnienie.

Należy w tym miejscu dodać tylko, że termin z art. 841 § 3 k.p.c. jest terminem prawa materialnego i nie podlega przywróceniu. Uchybienie temu terminowi skutkuje oddaleniem powództwa bez potrzeby oceny jego merytorycznej zasadności, a nie odrzuceniem pozwu.

Skoro zatem termin do wytoczenia powództwa został przez powódkę dochowany należy ocenić zasadność wytoczonego żądania.

Pozwany podnosi, że przedmiot wymieniony w pkt 1.1. pozwu powódka nie jest legitymowana gdyż jest on własnością spółki (...) sp. z o.o. w W., zaś w zakresie pozostałych rzeczy ruchomych nabytych przez powódkę od dłużnika spółki (...) podnosi, że sprzedaż przedmiotowych rzeczy była pozorna i z pokrzywdzeniem pozwanego jako wierzyciela, ponieważ dłużnik pozwanego próbując ochronić swój majątek przed egzekucją dokonał rozporządzenia rzeczą, dokonane umowy sprzedaży nie zostały rozliczone a cena sprzedaży nie została uiszczona, gdyż przelew nastąpił na niewidomo czyje konto, ponieważ nie na konto wskazane w fakturach, wspólnicy powódki i spółki (...) są powiązani rodzinnie i handlowo. Ponadto pozwany podniósł, że dłużnik stał się niewypłacalny lub pogłębił swoją niewypłacalność i egzekucja nie przynosi rezultatu i powódka nabyła rzeczy od dłużnika pozwanego w celu ukrycia majątku dłużnika przed pozwanym i innymi wierzycielami, gdyż spółka (...) ma wielu wierzycieli. Pozwany podniósł ten zarzut na podstawie art. 531 § 1 k.c. w zw. z art. 527 k.c.

Zgodnie z art. 841 § 1 k.p.c. osoba trzecia może w drodze powództwa żądać zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeżeli skierowanie do niego egzekucji narusza jej prawa.

Powództwo ekscydencyjne należy – obok powództwa opozycyjnego – do środków obrony merytorycznej. Ten środek obrony przyznany został osobie trzeciej. Według art. 841 § 1 osoba ta może w drodze powództwa żądać zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeżeli skierowanie do tego przedmiotu egzekucji narusza jej prawa. Wypadki naruszenia prawa mogące stanowić podstawę powództwa – wskazywane przykładowo w doktrynie – obejmują sytuacje, w których:

- skierowano egzekucję do przedmiotu stanowiącego własność osoby trzeciej,
- osobie trzeciej przysługuje ograniczone prawo rzeczowe do zajętego przedmiotu, a ustawa nie nakazuje uwzględniać tego prawa w inny sposób w egzekucji,
- zajęty przedmiot nie należy do dłużnika, a osoba trzecia ma prawo żądać wydania tego przedmiotu.

Przewidziane w art. 841 powództwo chroni nie dłużnika, lecz wyłącznie osobę trzecią, a warunkiem jego wytoczenia jest wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Powództwo ekscydencyjne zmierza do zakwestionowania zasadności lub dopuszczalności egzekucji, mimo że osoba trzecia nie zarzuca niezgodności z prawem dotychczas dokonanych czynności. Odmienne od uregulowania zwartego w art. 840, osoba trzecia nie zwalcza tytułu wykonawczego uzyskanego przez wierzyciela, ale przeciwstawia się prowadzeniu egzekucji z określonego przedmiotu, gdy egzekucja z tego przedmiotu narusza jej prawa podmiotowe.

Powództwo przewidziane w art. 841 z reguły jest wytaczane w razie skierowania egzekucji do rzeczy ruchomej stanowiącej własność osoby trzeciej. W tym powództwie ochronie podlega prawo własności (współwłasności), użytkowanie wieczyste, użytkowanie ruchomości lub praw, spółdzielcze prawo własnościowe do lokalu, szeroko rozumiane wierzytelności, rachunki bankowe i inne prawa majątkowe, np. z zakresu własności intelektualnej.

Legitymację do wytoczenia powództwa ma osoba trzecia, a zatem osoba niebędąca stroną właściwego postępowania egzekucyjnego. Czynn timer legitymowana do wytoczenia powództwa interwencyjnego (ekscydencyjnego) jest każda osoba trzecia, której służy prawo do zajętego przedmiotu.

Podstawa do wytoczenia powództwa o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji występuje wówczas, gdy w toku zajęcia zostały naruszone prawa osoby trzeciej (np. dana rzecz jest własnością tej osoby), przy czym, co podkreśla się w piśmiennictwie, chodzi o naruszenie tego rodzaju, że doszło do zajęcia takiego składnika majątkowego, z którego wierzyciel nie ma prawa zaspokoić swojej wierzytelności.

Podstawę powództwa z art. 841 § 1 może stanowić zajęcie w toku egzekucji przedmiotu, do którego osobie trzeciej przysługuje ograniczone prawo rzeczowe. Jednak zajęcie w toku egzekucji przedmiotu obciążonego ograniczonym prawem rzeczowym stanowi naruszenie prawa osoby trzeciej w rozumieniu art. 841 § 1 tylko wówczas, gdy ustawa nie nakazuje uwzględniać tego prawa w egzekucji w inny sposób.

Odnosząc powyższe do ustaleń poczynionych w niniejszej sprawie stwierdzić należy, że pozwany złożył wniosek egzekucyjny przeciwko spółce (...) i postępowanie egzekucyjne jest w toku, a powodowa spółka jest osobą trzecią w rozumieniu art. 841 § 1 k.p.c.

Powódka jest korzystającym z urządzenia (...) z oprzyrządowaniem laserowym z przyczepą do żwiru (...) rok produkcji 2006 nr seryjny (...) na podstawie umowy leasingu, a zatem służy jej na podstawie tej umowy ograniczone prawo rzeczowe, gdyż zgodnie z przepisem dotyczącym umowy leasingu „przez umowę leasingu finansujący zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, nabyć rzecz od oznaczonego zbywcy na warunkach określonych w tej umowie i oddać tę rzecz korzystającemu do używania albo użytkowania i pobierania pożytków przez czas oznaczony, a korzystający zobowiązuje się zapłacić finansującemu w uzgodnionych ratach wynagrodzenie pieniężne, równe co najmniej cenie lub wynagrodzeniu z tytułu nabycia rzeczy przez finansującego” (art. 709⁽¹⁾ k.c.).

Tak więc zdaniem Sądu powodowa spółka ma legitymację do wystąpienia z powództwem o zwolnienie tej ruchomości spod egzekucji.

Co do pozostałych ruchomości podnieść należy, że strona powodowa przedstawiła faktury VAT z dnia 7 lutego 2013r. i 31 grudnia 2013r. , a jedną z dnia 24 sierpnia 2004r. oraz protokoły zdawczo-odbiorcze tych urządzeń, a także przelewy kwoty za te sprzęty dokumentujące zakup od dłużnika ruchomości zajętych przez komornika w toku czynności egzekucyjnych.

W ocenie Sądu przedstawione przez stronę powodową dokumenty są wystarczające do przyjęcia, że doszło do przeniesienia własności między dłużnikiem, a stroną powodową.

Zarzut, że pieniądze za przedmiotowe sprzęty zostały przelane na niewidomo czyje konto, ponieważ na fakturach wskazany jest inny numer konta niż na przelewach jest nieuzasadniony, gdyż pomimo, iż z pisma naczelnika Urzędu Skarbowego W.-Wola wynika, że spółka (...) nie miała zgłoszonego rachunku bankowego o numerze (...), (...) jako rachunku związanego z prowadzoną działalnością to jak wynika z załącznika do pisma pozwanego z dnia 26 marca 2015r. konto o numerze (...), (...) znajduje się w Banku Spółdzielczym im. S. w B. (k.397), a pismem z dnia 24 marca 2015r. komornik zwracał się do tego banku o zajęcie rachunku (...) spółki (...) (k. 759 akt komorniczych) i bank ten poinformował komornika, że na tym rachunku należącym do spółki (...) nie ma środków finansowych i rachunek ten został zajęty przez Urząd Skarbowy W. (...) (k.774 akt komorniczych), a więc spółka (...) posiadała taki rachunek.

W tej sytuacji zarzut pozwanego, iż umowa sprzedaży była pozorna nie zasługuje na uwzględnienie.

Pozwany podniósł również zarzut, że umowa powinna być uznana przez Sąd za bezskuteczną w stosunku do niego ze względu na dokonanie tej czynności prawnej, z jego pokrzywdzeniem na podstawie art. 531 § 1 k.c. w zw. z art. 527 k.c.

Przechodząc do oceny kolejnego zarzutu ze skargi paulińskiej należy wskazać, że stosownie do treści art. 531 § 1 k.c. „uznanie za bezskuteczną czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli następuje w drodze powództwa lub zarzutu przeciwko osobie trzeciej, która wskutek tej czynności uzyskała korzyść majątkową”.

Zarzut zostaje podniesiony wówczas, gdy wierzyciel, prowadząc egzekucję przeciwko dłużnikowi, zajął przedmiot, który na skutek krzywdzącej czynności dłużnika należy do osoby trzeciej. Rozstrzygnięcie zarzutu ze skargi paulińskiej jest ustaleniem okoliczności, istotnych dla rozstrzygnięcia żądania głównego - zwolnienia zajętego przedmiotu spod egzekucji.

Stosownie do przepisu art. 527 k.c. „gdy wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć”.

§ 2 w/w artykułu - „czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności”.

Zgodnie zaś z § 3 art. 527 k.c. „jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli”.

Natomiast z § 4 wynika – „jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli korzyść majątkową uzyskał przedsiębiorca pozostający z dłużnikiem w stałych stosunkach gospodarczych, domniemywa się, że było mu wiadome, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli”.

Do uwzględnienia powództwa muszą być spełnione kumulatywnie następujące przesłanki:

- istnienie interesu wierzyciela w postaci wierzytelności,
- dokonanie przez dłużnika z „osobą trzecią” czynności prawnej,
- dokonanie przez dłużnika czynności „z pokrzywdzeniem wierzycieli”, a zarazem takiej, z której „osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową”,
- dokonanie przez dłużnika czynności „ze świadomością pokrzywdzenia”.

W niniejszej sprawie zarzut ze skargi paulińskiej dotyczy czynności odpłatnej – tj. sprzedaży przez spółkę (...) przedmiotowych ruchomości powodowej spółce. Pozwany musi zatem wykazać wierzytelność, korzyść majątkową, która weszła do majątku osoby trzeciej, stan niewypłacalności lub powiększenia niewypłacalności po stronie dłużnika i świadomość obu stron zaskarżonej czynności, co do pokrzywdzenia wierzyciela.

W orzecznictwa Sądu Najwyższego termin niewypłacalności dłużnika definiowany jest jako brak możliwości wywiązania się ze zobowiązań finansowych i oznacza taki obiektywny stan majątku dłużnika, wykazany wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi, w którym egzekucja prowadzona zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego nie może przynieść zaspokojenia wierzytelności pieniężnej przysługującej od dłużnika (SN z dnia 13 czerwca 1947r. III C 137/47, niepubl., SN z dnia 18 marca 1957r. 2 CR 345/56, niepubl.). Natomiast dłużnik staje się „niewypłacalny w wyższym stopniu”, kiedy zaspokojenia wierzyciel może uzyskać z dodatkowym znacznym nakładem kosztów (orz. SN z 28.11.2001 IV CKN 525/00, niepubl.).

W ocenie uznać należy, że w rozpoznawanej sprawie zachodzą przesłanki, że sprzedaż sprzętów tj. ciągnika rolniczego (...) (...) rok produkcji 1999 nr VIN (...) o numerze rejestracyjnym (...), piaskarki (...) model (...) rok produkcji 2004 nr identyfikacyjny (...), ładowarki (...) (...) model (...) rok produkcji 2006 nr identyfikacyjny (...), deszczowni szpulowej

(...) (...) rok produkcji 2006 nr identyfikacyjny (...), deszczowni szpulowej (...) (...) model (...) rok produkcji 2007 nr identyfikacyjny (...), deszczowni szpulowej (...) (...) model (...) rok produkcji 2007 nr identyfikacyjny (...) przez spółkę (...) powodowej spółce uznać należy za bezskuteczną wobec wierzyciela - pozwanego na podstawie art. 527 k.c.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, a w szczególności akt postępowania egzekucyjnego w sposób jednoznaczny wynika, że w skutek sprzedaży tych ruchomości spółce (...) dłużnik - spółka (...) stała się niewypłacalna w większym stopniu. Rachunki bankowe spółki (...) są zajęte przez wielu komorników, którzy prowadzą postępowania egzekucyjne na wniosek wielu wierzycieli spółki (...) i uzyskane przez komornika środki zostały podzielone pomiędzy wielu wierzycieli.

Wierzytelność pozwanego w stosunku do spółki jawnej wynosiła już na dzień 30 września 2015r., jak wynika ze sporządzonego przez komornika planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji ruchomości kwotę 436.066 zł 92 gr. (k.489 i k.938 akt egzekucyjnych). Dotychczas z majątku spółki wyegzekwowano jedynie 120 zł. (k.517). Postępowanie egzekucyjne zatem nie doprowadziło do wyegzekwowania całości zobowiązań spółki (...) wobec pozwanego.

Poprzez sprzedaż wyżej wymienionych ruchomości dłużnik pozwanego nie posiada majątku, z którego mógłby się zaspokoić pozwany. Egzekucja z zajętych w toku postępowania egzekucyjnego ruchomości nie doprowadziła do zaspokojenia pozwanego.

Z powyższych okoliczności w sposób jednoznaczny wynika, że wskutek sprzedaży spółka jawna stała się w większym stopniu niewypłacalna.

Sąd podziela także zarzut pozwanego, że zawierając umowę sprzedaży spółka jawna (...) działała ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a kupująca - powodowa spółka o tym wiedziała.

Przyjmuje się, że dłużnik działa ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, gdy zdaje sobie sprawę (uświadamia sobie), że wskutek dokonania czynności prawnej może spowodować niemożność zaspokojenia się wierzycieli z jego majątku. Pokrzywdzenie wierzycieli nie musi być zamiarem dłużnika. Wystarczy, żeby dłużnik takie pokrzywdzenie przewidywał w granicach ewentualności.

O świadomości pokrzywdzenia wierzyciela – pozwanego, istniejącej zarówno po stronie spółki sprzedającej jak i kupującej świadczy, że M. W. i P. W. wspólnicy obu spółek to bracia, spółki mają siedzibę pod tym samym adresem, prowadziły wspólne inwestycje, M. W. był współnikiem, a następnie od 2011r. lub 2012 r. do 2016 r. prokurentem w powodowej spółce.

Ponadto jak stwierdził przesłuchiwany wspólnik powodowej spółki spółka (...) miała brak płynności i dlatego doszło do sprzedaży natomiast zdaniem Sądu w sytuacji istnienia znacznego zadłużenia nie jest racjonalne gospodarczo wyzbywanie się własności ruchomości, stanowiących dużą wartość.

Powyższe również świadczy o tym, że celem umowy sprzedaży w/w ruchomości było utrudnienie możliwości wyegzekwowania należności przez pozwanego, wyprowadzenie majątku spółki na rzecz innego podmiotu, tak aby uniemożliwić zaspokojenie się pozwanego ze sprzedanych ruchomości.

Biorąc pod uwagę wzajemne powiązania osobowe i kapitałowe pomiędzy spółkami biorącymi udział w transakcjach, których przedmiotem były zajęte ruchomości, należy uznać, że umowa zawarta została przez dłużnika z powodową spółką z pełną świadomością pokrzywdzenia pozwanego.

Fakty pokrewieństwa wspólników powódki i spółki (...) oraz powiązań handlowych wynikały z zeznań świadków, przesłuchania stron.

Wobec powyższego Sąd uznał za zasadny zarzut z art. 527 k.c., ze względu na zaistnienie przesłanek wskazanych w tym przepisie.

Sąd uznał jedynie, iż sprzedaż maszyny do drenażu powierzchniowego (...) nie nastąpiła z pokrzywdzeniem pozwanego jako wierzyciela z uwagi na to, że sprzedaż tego urządzenia nastąpiła w dniu 24 sierpnia 2004r., wydanie tej maszyny też nastąpiło w 2004r. (k.49). i w sytuacji kiedy na podstawie prawomocnego wyroku pozwany złożył wniosek egzekucyjny w dniu 25 lutego 2013r. nie można uznać, że sprzedaż była działaniem w celu wyzbycia się tego składnika z majątku po to, aby uniemożliwić zaspokojenie się pozwanego ze sprzedanych tej ruchomości.

Wobec powyższego zdaniem Sądu tę ruchomość należało wyłączyć spod egzekucji, zaś w pozostałym zakresie powództwo oddalić.

Oddalenie powództwa nie może być traktowane jako odmowa ochrony prawa własności powodowej spółki, skoro obowiązujące przepisy, tj. art. 527 k.c. i następne wprost przewidują możliwość uznania za bezskuteczną wobec wierzyciela czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli. Podkreślenia wymaga, że instytucja skargi pauliańskiej pełni doniosły cel ochrony wierzycieli w razie dokonywania przez dłużnika czynności prawnej z ich pokrzywdzeniem.

Z tych wszystkich względów Sąd orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. uwzględniając koszty w zakresie umorzonego postępowania, oddalonego żądania i uwzględnionej części powództwa.

W zakresie umorzonego postępowania Sąd nie uwzględnił wniosku powódki o zasądzenie kosztów z tego tytułu na jej rzecz ponieważ cofnięcie wniosku egzekucyjnego w zakresie części ruchomości nastąpiło gdy S. E. (...) zawiadomiła komornika o ruchomościach, które są jej własnością (k.269 akt komorniczych i k.187-188) oraz spółka (...) spółka pismem z dnia 30 kwietnia 2013r. wezwała powoda do zwolnienia jej przedmiotów spod egzekucji (k.205) i wierzyciel – pozwany złożył wniosek o zwolnienie tych przedmiotów spod egzekucji w dniu 23 maja 2013r. (k.332 akt komorniczych) i komornik umorzył postępowanie w zakresie tych ruchomości w dniu 24 maja 2013r. (k.85-87). Pozwany otrzymał pozew w niniejszej sprawie w dniu 24 czerwca 2013r. (k.239) tak więc pozwany cofnął wniosek egzekucyjny nie na skutek wniesionego pozwu tylko wystąpienia innych osób trzecich o zwolnienie przedmiotów należących do nich spod egzekucji.

Wobec tego, iż koszty należne pozwanemu - biorąc pod uwagę wynik procesu - są wyższe od kosztów należnych powódce od pozwanego Sąd odjął od kosztów należnych pozwane - koszty należne powodowej spółce od pozwanego i zasądził od powódki na rzecz pozwanego powstałą różnicę.

Z tych wszystkich względów Sąd orzekł jak w sentencji.